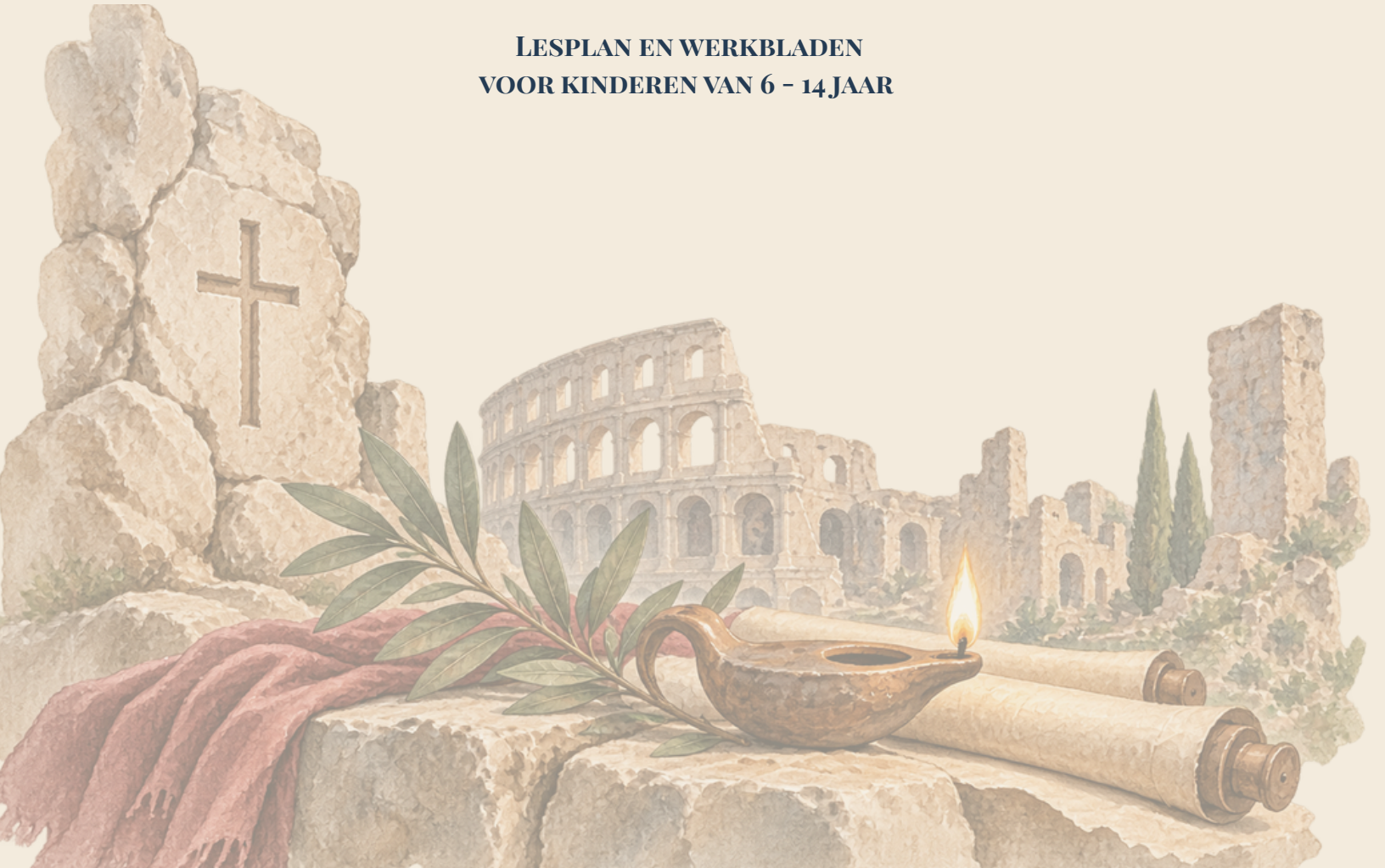
Wijs hen de Weg

Bijbelsonderwijs begint thuis

De Vervolgde Kerk

Van Stefanus en Paulus tot vervolgde christenen vandaag

Lesplan en werkbladen
voor kinderen van 6 - 14 jaar

Voorwoord

Wat fijn dat je met deze les aan de slag gaat

Mijn passie voor theologie en apologetiek komt voort uit een verlangen dat steeds sterker is geworden: ik wil niet alleen weten wát ik geloof, maar ook **waarom** ik het geloof. En ik wil dat ook kunnen uitleggen wanneer anderen daar vragen over stellen. De Bijbel roept ons immers op om bereid te zijn verantwoording af te leggen van de hoop die in ons is, met zachtmoedigheid en respect (1 Petrus 3:15).

Datzelfde verlangen heb ik voor mijn kinderen. God geeft ouders de opdracht Zijn woorden door te geven aan de volgende generatie en er met onze kinderen over te spreken in het dagelijks leven (Deuteronomium 6:6–7).

Daarom zijn bij ons thuis deze Bijbelschooltjes ontstaan: samen de Bijbel openen, vragen stellen, geschiedenis en bronnen onderzoeken en ontdekken waarom we geloven wat we geloven.

Wat ik voor mijn eigen kinderen maak, deel ik graag met andere ouders. Niet omdat je als ouder overal het antwoord op moet weten, maar om je te bemoedigen samen met je kinderen op onderzoek uit te gaan.

Een paar dingen die mij daarbij helpen:

- Stel veel vragen. Geef niet altijd direct zelf het antwoord, maar vraag: Waarom denk je dat? Hoe zouden we dit kunnen weten? Waar kunnen we dit onderzoeken?
- Geef ruimte voor verkeerde antwoorden. Een kind hoeft niet bang te zijn iets verkeerds te zeggen. Juist door samen verder te denken, leren ze hun gedachten te onderzoeken en onderbouwen.
- Pas de les aan je kind aan. Sommige vragen kunnen heel eenvoudig, andere kun je met oudere kinderen veel dieper behandelen.
- Laat het gesprek niet stoppen wanneer de les voorbij is. Komt een onderwerp later terug in het nieuws, een film, op school of in een gesprek? Pak de les er dan weer bij. Vraag wat je kind ervan vindt en leg samen de verbinding met wat jullie eerder hebben geleerd.

Mijn hoop is dat deze lessen kinderen helpen om niet alleen te kunnen zeggen “dit geloof ik”, maar steeds beter te begrijpen: “dit is waarom ik het geloof.”

Liefs,
Bonicia

Voor je begint

In deze bundel vind je alles om samen aan de slag te gaan met de les De vervolgde kerk. Je vindt eerst de lesstof met Bijbelgedeelten, uitleg en denkvragen. Daarna volgen de werkbladen en creatieve opdrachten. Achterin vind je kleurplaten voor jongere kinderen.

Dit heb je nodig:

- Een Bijbel
- Geprinte werkbladen
- Schaar en lijm
- Kleurpotloden of stiften
- Nietmachine — voor de Paulus-ketting
- Pen of potlood
- Een wereldkaart van christenvervolging
- Eventueel een kaarsje voor het gezamenlijke gebedsmoment

Tip: lees de les vooraf even door en print de werkbladen alvast uit. Je hoeft tijdens de les niet ieder stukje tekst letterlijk voor te lezen. Gebruik het als leidraad, stel vooral vragen en geef kinderen de ruimte om zelf na te denken en door te vragen.

Voor jongere kinderen kun je onderdelen inkorten of overslaan. Oudere kinderen kun je juist uitdagen met de vragen over historische bronnen en apologetiek.

Voor jonge kinderen

Jonge kinderen zullen misschien nog niet alles uit de les begrijpen - en dat hoeft ook niet. Ze leren juist veel door mee te luisteren terwijl jij met de oudere kinderen praat.

Wat ik zelf graag doe, is een kleurplaat uitprinten die bij het onderwerp van de les past. Terwijl de jongste lekker kleurt, hoort hij of zij ondertussen de Bijbelverhalen, vragen en gesprekken. Zo krijgen ook kleine kinderen de lesstof spelenderwijs mee.|

Verwacht dus niet dat ze alles kunnen navertellen. Ze luisteren, horen woorden en verhalen terugkomen en leggen stukje bij beetje verbanden. Wat vandaag nog te moeilijk is, kan later ineens herkenbaar worden.

Laat ze vooral gezellig aanschuiven, kleuren en meeluisteren

DE VERVOLGDE KERK

Doel van de les

Kinderen ontdekken dat het volgen van Jezus door de geschiedenis heen niet altijd zonder gevolgen is geweest. Ze leren waarom de eerste christenen ondanks vervolging trouw bleven aan Christus en denken na over de vraag:

Waarom waren christenen bereid alles te verliezen in plaats van Christus te verloochenen?

Bijbelgedeelten: Johannes 15:18–20 • Handelingen 6–9

Jezus

Begin niet meteen bij de martelaren. Begin bij Jezus. Hij beloofde Zijn volgelingen geen gemakkelijk leven. Hij vertelde dat mensen hen konden afwijzen en vervolgen omdat zij Hem volgden.

Vraag om over na te denken:
Waarom zou je Jezus blijven volgen als je weet dat het je iets kan kosten? Laat de kinderen eerst zelf antwoorden. Kom aan het einde van de les terug op deze vraag.

Stefanus

Lees of vertel Handelingen 6–7. **Tip**: laat de oudere kindern zelf de Bijbeltekst opzoeken.
Stefanus diende de eerste christelijke gemeente en vertelde anderen over Jezus.
Hij werd vanwege zijn getuigenis voor de Joodse raad gebracht en uiteindelijk gestenigd.
Juist op dat moment doet Stefanus iets wat Jezus Zijn volgelingen had geleerd.
In plaats van zijn vervolgers te vervloeken, bidt hij:

“Heere, reken hun deze zonde niet toe.” — Handelingen 7:60
En bij zijn dood staat een man genaamd Saulus, die instemt met wat er gebeurt.
Kort daarna begint hij zelf christenen te vervolgen.

Denkvragen:
Wat valt je op aan de manier waarop Stefanus reageerde op zijn vervolgers?
Waarom zou hij voor hen hebben gebeden?

.

Activiteit: Stefanus steen

Gebruik de printbare Stefanus-steen. De kinderen knippen woorden uit en plakken passende woorden op de steen. De oudere kinderen kiezen drie woorden en schrijft bij ieder woord waarom dit bij Stefanus past.

DE VERVOLGDE KERK

Van vervolger naar vervolgde — Paulus

Dan neemt het verhaal een bijzondere wending. In Handelingen 9 lezen we dat Saulus onderweg naar Damascus een ontmoeting heeft waardoor zijn leven verandert.
De man die christenen vervolgde, raakt ervan overtuigd dat Jezus leeft en wordt zelf een verkondiger van Christus. Later wordt Paulus vanwege datzelfde geloof zelf vervolgd en gevangengezet.

Voor oudere kinderen kun je hier kort **historisch bronnenonderzoek** aan koppelen.
We kennen Paulus' verandering niet alleen uit Handelingen. In brieven die Paulus zelf schreef, vertelt hij dat hij vroeger de gemeente vervolgde (Galaten 1:13) en dat hij overtuigd was dat de opgestane Jezus aan hem was verschenen (1 Korintiërs 15:8–10). Historisch ondersteunt dit dat Paulus daadwerkelijk van vervolger veranderde in een overtuigde volgeling van Jezus. Het bewijst op zichzelf niet de opstanding, maar laat wel zien dat deze overtuiging niet slechts een veel later verhaal óver Paulus is.

Denkvraag:
Wat kan er gebeurd zijn waardoor iemand die christenen vervolgde, uiteindelijk zelf bereid was vervolgd te worden voor datzelfde geloof?

Activiteit: Paulus-ketting

Leg de gebeurtenissen uit zijn leven in de juiste volgorde:
vervolger → verandering → verkondiger →
vervolgd → trouw gebleven.

Kerkgeschiedenis

Stopte de vervolging na de tijd van de Bijbel?
Nee. Ook na de tijd van de apostelen kregen christenen te maken met vervolging.
Maar hoe weten we wat er gebeurde als deze verhalen niet meer in de Bijbel staan?

Vanaf dit punt gebruiken we ook historische bronnen: oude geschriften die ons informatie geven over mensen en gebeurtenissen uit het verleden.

Leg uit:
“Bij geschiedenis vragen we altijd: Wie schreef dit? Wanneer werd het geschreven? Hoe dicht stond de schrijver bij de gebeurtenis? En zijn er andere bronnen die het verhaal ondersteunen?”

Zo leren kinderen dat we een Bijbeltekst, een vroege historische bron en een verhaal dat pas eeuwen later is ontstaan niet zomaar hetzelfde behandelen.

DE VERVOLGDE KERK

Polycarpus — een vroege christelijke bron

Een voorbeeld is Polycarpus, een christelijke leider uit Smyrna die in de tweede eeuw leefde. Over zijn dood bestaat een vroeg christelijk geschrift: **The Martyrdom of Polycarp.** Volgens dit verslag werd Polycarpus gevraagd Christus te verloochenen om zijn leven te redden. Hij weigerde en bleef bij zijn geloof.
Dit verhaal staat dus niet in de Bijbel. We kennen het uit een vroege buitenbijbelse christelijke bron. Dat maakt het waardevol voor historisch onderzoek, maar we blijven de bron ook kritisch onderzoeken.

Denkvragen:
Waarom zou Polycarpus geweigerd hebben zijn geloof te verloochenen?
Waarom is het belangrijk om te weten uit welke bron een verhaal komt?

Van toen naar nu..

Vraag aan de kinderen wanneer christenvervolging stopten? Leg vervolgens uit dat christenvervolging ook vandaag nog leeft.

Vraag aan de kinderen of zij landen kunnen noemen waar zij denken dat dit nog voorkomt. Laat vervolgens op een wereldkaart zien waar christenen vandaag met vervolging te maken krijgen. Hierbij kun je bijvoorbeeld informatie van Open Doors gebruiken. Leg oudere kinderen uit dat **Open Doors** een christelijke organisatie is die vervolging van christenen onderzoekt en documenteert. Vervolgens kan je uitleggen of dit ook in Nederland kan plaatsvinden en hoe wij ons dan zouden moeten opstellen.

Denkvragen:
Hoe zou het zijn als je niet vrij over Jezus kon praten?
Wat kunnen wij doen voor christenen die vervolgd worden?

Bekijk voor actuele informatie de Ranglijst Christenvervolging van Open Doors

DE VERVOLGDE KERK

Afsluiting - waarom bleven zij trouw?

Kom terug op de hoofdvraag:

Waarom bleven deze christenen Jezus volgen, terwijl Jezus Zelf had gezegd dat het hen iets kon kosten?

Laat de kinderen eerst zelf antwoorden.

Leg daarna uit dat christenen niet de enige mensen zijn die bereid zijn geweest voor hun overtuiging te sterven. Ook binnen andere religies en overtuigingen bestaan mensen die zichzelf als martelaar zien.

Denkvraag:
Als iemand bereid is voor zijn geloof te sterven, bewijst dat dan dat zijn geloof waar is?

Nee.

Het laat zien hoe sterk iemand ergens van overtuigd kan zijn. Daarom kijken we verder: Wat geloofde die persoon? Waarom geloofde hij dat? Wat beweerde hij te hebben meegemaakt? En welke bronnen hebben we daarvoor?

Denk nog een stap verder:
Er zijn ook extremistische bewegingen die religie gebruiken om niet alleen zichzelf op te offeren, maar daarbij andere mensen te doden, bijv de islam.

Zie je verschil tussen zelf bereid zijn te lijden voor je geloof en anderen laten lijden of doden vanwege jouw overtuiging?

Kijk opnieuw naar Stefanus. Hij gebruikt geen geweld tegen zijn vervolgers. Terwijl zij hém doden, bidt hij:

“Heere, reken hun deze zonde niet toe.” - Handelingen 7:60

Daarmee zien we terug wat Jezus Zelf leerde: “Bid voor hen die u vervolgen.”
- Mattheüs 5:44

Zo komt de les weer terug bij het begin: **Jezus vertelde Zijn volgelingen dat vervolging kon komen, maar leerde hen niet hun vervolgers te doden. Hij leerde hen zelfs voor hun vervolgers te bidden.**

DE VERVOLGDE KERK

Kaarsje & Gebed

Steek samen een kaarsje aan ter herinnering aan christenen die vanwege hun geloof vervolgd zijn en christenen die dit vandaag meemaken.

Vraag voordat jullie bidden:
Wat kunnen wij doen voor vervolgde christenen?
Bid daarna samen voor vervolgde christenen en voor hun vervolgers — net zoals Stefanus voor zijn vervolgers bad.
Vraag of ze de namen van de apostelen kunnen opnoemen.

Onthoudzin:
“De vervolgde kerk is niet alleen geschiedenis. Christenen hadden elkaar toen nodig en hebben elkaar vandaag nog steeds nodig.”

Voorbeeld gebed

Heere Jezus,

Dank U dat wij vrij over U mogen leren en in U mogen geloven.
Wilt U dicht bij de christenen zijn die vervolgd worden omdat zij U volgen?

Geef hen moed, kracht en vertrouwen om trouw te blijven.
Help ons om hen niet te vergeten, maar voor hen te blijven bidden.

En leer ons, net als Stefanus, ook te bidden voor de mensen die hen vervolgen.
Help ook ons om altijd dicht bij U te blijven, zelfs wanneer dat moeilijk is.

In Jezus’ Naam, amen.

STEFANUS – TROUW TOT HET EINDE

HANDELINGEN 6-7

Wat kunnen wij van Stefanus leren?
Schrijf of plak de woorden die jij bij hem vindt passen op de steen.

Knip de woorden uit en plak ze op de steen.

MOED	VERGEVING	TROUW	GEBED
GELOOF	LIEFDE VOOR JE VIJANDEN	STANDVASTIG	VERTROUWEN OP GOD

_____ _____

TIP VOOR GROTERE KINDEREN:
Kies 3 woorden. Schrijf bij elk woord op de steen in één zin waarom dat bij Stefanus past.

PAULUS - ZIJN LEVENSVERHAAL

VAN VERVOLGER TOT GETUIGE

Knip alle schakels uit.
Schrijf eventueel zelf iets op de lege schakel.
Maak de schakels aan elkaar vast met een niettang en vorm zo een ketting.

Hij vervolgt christenen.
Handelingen 8:1-3

Jezus verschijnt aan Saulus op de weg naar Damascus.
Handelingen 9:3-6

Saulus gelooft in Jezus en laat zich dopen.
Handelingen 9:17-19

Hij begint het evangelie te verkondigen.
Handelingen 9:20-22

Paulus reist naar veel plaatsen en sticht gemeenten.
Handelingen 13-28

Paulus wordt gevangen genomen en mishandeld, maar blijft trouw aan Jezus.
2 Korinthe 11:23-27

Paulus blijft schrijven, bemoedigen en getuigen van Jezus, tot het einde van zijn leven.
2 Timotheüs 4:6-8

TIP:

Wil je de ketting langer maken? Schrijf of teken dan zelf nog meer belangrijke momenten uit het leven van Paulus op de lege schakel of voeg extra schakels toe.

ZO DOE JE HET:

1. Knip alle schakels uit.
2. Leg de schakels in de juiste volgorde.
3. Zet de uiteinden van elke schakel vast met een nietje.
4. Maak zo jouw ketting!

Jezus geeft mij kracht!

Ik ben nooit alleen.

Psalm 23:4

Jezus helpt mij. Hij geeft mij moed.
Ik kan altijd op Hem vertrouwen.